

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

M Ü S O R F Ü Z E T

1984. március - április hó

A füzet tartalmazza:

a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
közérdekű közleményeit.

M E G H I V Ó

a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1984. március 23-án 14 órakor

a MTE SZ Anker közti Székház /Bp. VI., Anker
köz 1-3./ I. emelet 141. sz. termében

tartandó

KÜLDÖTTKÖZGYÜLÉSÉRE.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó
2. Főtitkári beszámoló
3. A Nemzetközi Szpeleológiai Unió X. /1989. évi/ kongresszusának megrendezése
4. Tiszteleti tagok választása
5. Érmek, emléklapok, jutalmak átadása

A küldöttközgyűlés nyilvános, azon minden társulati tag részt vehet, szavazati joggal azonban csak a küldöttek rendelkeznek.

KINIZSI KUPA '84

A Kinizsi Kupa Országos Barlangversenyt az idén május 19-20-án rendezzük meg a Bükk-hegységi Kis-fennsík barlangjaiban /Udvar-kő, Kőlyuk I., Vénusz-barlangok/. A versenyen részt vehet minden 14. életévét betöltött barlangkutató, aki valamilyen egyesület, szakosztály, szakcsoport, vagy az MKBT tagja.

A versenyen 3 fős csapatok indulhatnak, egy csoport több csapatot is indíthat, az indulás feltétele a megfelelő barlangkutató alapfelszerelés /overall, lábbeli, sisak, világító eszköz, tartalék világítás/.

A technikai versenyfeladat leküzdéséhez az alábbi eszközök szükségesek: mellbekötés, beülőheveder, ereszkedő- és mászógépek, karabinerek, az önbiztosításhoz eszköz, vagy kötélgyűrű és a nitten átszereléshez kantár.

Nevezni a helyszínen lehet. Nevezési díj csapatonként 150 Ft. A csapatok indítása 19-én 6 órától történik a Csókás-forrástól, a nevezés sorrendjében.

A tábor a Csókás-forrásnál lesz, melyet az alábbi utvonalon érhetünk el:

A Miskolc Tiszai pályaudvartól az 1-es autóbusszal a Majális parkig, majd onnan a 15-ös ómassai autóbusszal a Közép-Garadna megállóig utazva, majd az itt leágazó aszfaltuton két kilométert haladva érünk a táborba.

Rendezőség

Nemzetközi Barlangi Mentési Konferencia

Aggteleken, 1983. október 2-8-a között került megrendezésre a VI. Nemzetközi Barlangi Mentési Konferencia, az UIS Barlangi Mentési Bizottságának, a barlangi mentők nemzetközi szervezetének négy évenként sorra kerülő tanácskozása.

A konferencia iránt a világ minden részéről nagy érdeklődés nyilvánult meg, a találkozón minden eddiginél többen vettek részt. A hivatalos résztvevők száma meghaladta a százhatvan főt, ebből közel száz külföldi volt, akik 16 országból, többen a tengerentúlról utaztak ide.

A konferencia résztvevői tanácskoztak a barlangi mentés korszerű módszereiről és eszközeiről, a balesetek megelőzéséről, a barlangi mentés orvosi problémáiról, a mentőszolgálatosok kiképzéséről és egyéb a barlangi mentéssel kapcsolatos kérdésekről és gyakorlati módszerekről.

A mentési bemutatók sorát a Magyar Vöröskereszt Barlangi Mentőszolgálatának a barlangi mentés számos elemét összefoglaló, igen sikeres gyakorlata nyitotta meg, majd szovjet, osztrák, francia és olasz barlangi mentők mutatták be technikájukat.

A konferencia során a résztvevők megismerhették Aggtelek és környéke barlangjait is. Az egészsznapos konferencia programok és barlangi turák után az estétet film- és diavetítések, baráti találkozók tették hangulatossá. A konferencia résztvevői számára adott fogadásra a Baradla-barlang Tigris-terében került sor.

Az utolsó napon ülésezett a nemzetközi végrehajtó bizottság, amely a következő négy évre megválasztotta a szervezet vezetőségét, és kijelölte a következő konferencia színhelyét.

A barlangi mentők nemzetközi szervezetének elnökévé ismét az angol Mike Meredithet, alelnökévé dr. Dénes Györgyöt választ-

tották meg. A VII. Nemzetközi Barlangi Mentési Konferenciát 1987-ben Triesztben az olasz barlangi mentők rendezik meg.

A konferencia záróülését október 7-én este bucsuvaacsora követte, ahol a Nemzetközi Szpeleológiai Unió főtitkára, dr. Hubert Trimmel professzor mondott pohárköszöntőt, megköszönve a konferencia sikeres megrendezését és jó munkát kívánva az új vezetőségnek.

A hazánkban megrendezett konferencia jelentősen hozzájárult a különböző országok barlangi mentőszolgálatosai közti kapcsolatok kiépüléséhez és megerősödéséhez, a nemzetközi tapasztalatcsere során szerzett új ismeretek pedig fokozzák az életbiztonságot világszerte, így a magyar barlangkutatók területén is.

Dr. Dénes György .

Megjegyzések a Mentési Konferenciához

1983. október 4-én a VI. Nemzetközi Barlangmentési Konferencia nyilvános bemutatóján a magyar barlangi mentők látványos, gördülékeny lefutásu, szakmailag hibátlan bemutatót tartottak, az aggteleki falon, a Baradla-barlang bejárata felett. A bemutatott mentés az egy műszáلكöteles technika lehetőségeit használta fel. A magyarok bemutatójának egyetlen gyenge pontja volt a szakmailag kifogásolható kommentálás. Ugyanakkor ugyanott osztrák, olasz, végül szovjet barlangmentési, pontosabban felhúzási módszerek bemutatására is sor került. Az osztrák, ill. az olasz bemutató egyaránt az egy műszáلكöteles technikát használta fel. Az osztrák barlangi mentő a felhúzáshoz szükséges vonó erőt külön e célra szolgáló csigasorral állította elő. Az olaszok álló csigán átvetett kötéllel, egyik kötél végén a felhúzendó sérülttel, másik kötél végén a mentővel mint ellensúllyal dolgoztak.

Külön érdemel említést a szovjet barlangi mentő bemutatója, aki műszáلكötél helyett kb. 3 mm-nyi átmérőjű acél drótkötelet használt. Bemutatta az acél drótkötelen való kantyuzást, majd ezzel a drótkötéllel huzta fel egymaga a sérültet. A szükséges vonóerőt egy az ipari drótkötél feszítőkhöz /tyrfor/ hasonló szerkezettel hozta létre, amely két zárból, illetve egy emelőből állt. Ez a bemutatás fel kell, hogy hívja a figyelmet a méltatlanul mellőzött drótkötélre, ami főleg surlódással szembeni ellenállóságával tűnik ki a műszáلكötéllel szemben. Egyébként Mike Meredith, az UIS Barlangi Mentő Bizottságának elnöke sem tudott érdemleges érveket felhozni a drótkötél teljes mellőzése mellett, amit azért kell megállapítani, mert a drótkötél használatát ugyanakkor ő is elveti.

Gyakorlati próbával kellene eldönteni a kérdést: csak műszáلكötél legyen a barlangi mentésnél vagy drótkötél is.

Szenthe István
a Műszaki Bizottság
vezetője

H I R E K

A CRF barlangkutatói 1983. szeptember 10-én a Mammoth-barlanghoz kapcsolták a Rappell-barlangot. Ezzel a barlangóriás felmért járatainak hossza 473,7 km. Biztosnak tűnik, hogy a barlang hossza rövidesen eléri és meghaladja a félezer kilométert, tekintve, hogy reménnyel kecséget a közeli 40 km hosszúságú Fisher-Ridge-barlang bekapcsolása a rendszerbe.

/CRF News Letter 1983. november/

Dr. Kósa Attila

A Környezetvédelmi Intézet Barlangtani Osztálya 1984. januárjában elvégezte a Jávorkuti-viznyelőbarlang térképezését. A felmérés alapján a barlang hossza 770 m, mélysége pedig -87 méter. /A hajdani -115 m-es mélységadat tehát téves! / A szokatlan szárazság miatt a főág ÉK-i szifonsora megnyílt, így ott további 60 méteres szakasz felmérésére nyílt lehetőség. A Kárpát József vezette munkálatokban Holl Balázs, Nagy Zsolt, Huszár Péter és Biszterszky András vett részt.

KVI BTO

A KTE Acheron Barlangkutató Szakosztály 1983. december végén a Cserszegtomaji-kutbarlangban újabb 160 méteres szakaszt tárt fel, amely a Fekete-ág nevet kapta. A barlang ÉK-i részén található járatrendszerben számos - ezidáig csak az Acheron-kutbarlangból ismert - limonitoseppkő található.

A falakon mangános kiválások és kovásodott pannon növényi fossziliák tömege figyelhető meg. A barlang felmért hossza jelenleg: 2104 méter.

Kárpát József

Felhívjuk a barlangkutató csoportok figyelmét, hogy NDK gyártmányú függőkompassz megrendelésére lehetőség nyílt. Előjegyzési igényeket Lengyel János nevére, az alábbi címre lehet küldeni:

Kelenföldi Tömegsport Egyesület
Budapest, Bartók Béla ut 79.
1115

Lengyel János

A KTE Acheron Barlangkutató Szakosztály 1984. február 5-én a Mátyás-hegyi-barlang Törmelék-labirintusából egy kürtő ki-mászásával, ill. átbontásával kb. 80 m-nyi eddig ismeretlen szakaszt tárt fel. Központi terméből számos akna és omladékos oldaljárat indul. Mivel a járat a Pál-völgyi-barlangot erősen megközelíti, további vizsgálata a két barlang összeköttetését célzó kutatásokban is fokozott figyelmet érdemel.

Kárpát József

A "Mondo Sotterraneo" nevű, Olaszországban megjelenő folyóirat barlangokkal kapcsolatos hidrológiai és hidrogeológiai kérdésekkel foglalkozik. Hat havonként jelenik meg. Ezekben a témákban szívesen vennének, sőt igényelnek cikkeket külföldről, köztük Magyarországról is. A cikkeket olasz, angol, francia, spanyol vagy német nyelven várják.

Címük: "Mondo Sotterraneo"
circolo speleologico e idrologico
friulano
via Beato Odorico, 3
33100 Udine, Italy

Hegedüs Gyula

FIGYELEM !

A "magyar speleológiai oktatási rendszer" c. anyagot a csoportvezetőknek küldtük meg, mivel elsősorban a csoportok küldötteiből kívántunk barlangi kutatásvezetőket képezni. /Egyéni tagok a jelzett anyagot közvetlenül az MKBT Titkárságán szerezhették be./

Az összeállításból sajnálatos módon kimaradt, hogy barlangi kutatásvezetői képesítés annak is megadható tanfolyam és vizsga nélkül, aki 1965. évben rendszeresített barlangkutatói igazolvánnyal rendelkezik.

A barlangi kutatásvezetői képesítés ezen igazolvány birtokában írásban kérhető az MKBT Oktatási és Közművelődési Bizottságától. /A képesítést ma már egyéniként szereplő barlangkutató is kérheti! /

Oktatási és Közművelődési
Bizottság

P Á L Y Á Z A T I F E L H I V Á S

barlangi tárgyú népi mondák és szájhagyomány gyűjtésére, amelyet a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat ezennel meghirdet.

A PÁLYÁZAT KIÍRÁSÁNAK CÉLJA: hogy feltárjuk és megmentjük az idős generáció ajkán még élő olyan visszaemlékezéseket, amelyek barlangokról, föld alatti üregekről, beszakadásokról, télen gőzölgő "lyukakról", viznyelőkről, állatok és emberek ezekben való eltűnéséről, természetes rejtekhelyekről, titokzatos kutakról, felhőszakadások után feltörő forrásokról, valamint a hozzájuk kapcsolódó hiedelmekről, történetekről szólnak.

E szájhagyomány - irodalmi értéke mellett - sokszor hasznos utbaigazítást nyújthat a tudományos feltárás számára is. A pályázat gondolata Szilvássy Andor kutatótársunktól származik, aki halála előtt, 1969-ben pénzüsszeget ajánlott fel erre a célra. Ő maga művésze volt annak, hogy az egyszerű embereket kikérdezze és helyi ismereteiket a barlangfeltárásban nagy sikerrel alkalmazza.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

1. A pályázat tárgykörét olyan - az előzőekben körvonalazott témáju, eredetét tekintve magyar nyelvű, de nem feltétlenül hazai - népi szájhagyomány képezi, amely eddig még nem került publikálásra.
2. A pályázati anyagban az információk forrását pontosan meg kell jelölni. /Gyűjtő neve, gyűjtés helye és ideje, népi informátor neve, életkora, foglalkozása, a hagyomány szerinti eseményhelyszín és időpont minél pontosabb behatárolása/
3. A pályázati anyagot írásban, két gépelt példányban kell benyújtani. Az anyag terjedelme minimálisan három, maximum 30 normál gépelt oldal lehet.

4. Az írásos pályázati anyag kiegészíthető eredeti magnetofon felvétellel, fényképpel, térképvázzal, vagy egyéb dokumentummal.
A mellékletekből 1 példány benyújtása elegendő.
5. A pályázaton bármely 18 év feletti személy részt vehet.
6. A pályázati anyagot a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulathoz kell postán vagy személyesen benyújtani "BARLANGI MONDAVILÁG" megjelöléssel. Cim: 1061 Budapest Anker köz 1.
7. A pályázat benyújtási határideje: 1985. március 31.

DIJAZÁS, EREDMÉNYHIRDETÉS

1. A Társulat a Szilvássy Andor által felajánlott pénzüsszeget megemelve 1 db I. díjat /3000 Ft/, 1 db II. díjat /2000 Ft/ és 1 db III. díjat /1000 Ft/ tervez kiosztani, de fenntartja a jogot a díjak részbeni kiadására, ill. átcsoportosítására.
2. Eredményhirdetés időpontja: 1985. évi Vándorgyűlés. A nyerteseket levélben értesítjük és az eredményt a soronkövetkező Műsorfüzetben közzétesszük.
3. A benyújtott pályázati anyag az MKBT tulajdonát képezi, beleértve a publikálás jogát is. Az MKBT engedélyével azonban a pályázók pályaműveiket máshol is publikálhatják.

FELHÍVÁS: a pályázatot figyelmébe ajánljuk az MKBT tagjain kívül elsősorban geológus-, valamint bölcsész egyetemi hallgatóknak.

KÜLFÖLDI RENDEZVÉNYEK

1. Az UIS Oktatási Szakosztálya Oktatási Bizottságának Kollokviuma
Ideje: 1984. április 4-8.

Helye: Brno - Morva Karszt - Csehszlovákia

A rendező szerv címe: Ceska Speleologica Spolocnost
Kotlárská 2
CS-61137 Brno /Czeshoslovakia/

2. Nemzetközi Kollokvium karszterületek gyakorlati problémáiról
/szociális, gazdasági, technikai/

Ideje: 1984. május 31. - június 3.

Helye: Belgium

3. Nemzetközi tanulmányut ÉNY-Németország /NSZK/ karszterületein
Ideje: 1984. június 4. - június 6.

A két utóbbi rendezvény szervezője:

Université de Liege
Laboratoire de Géomorphologie et de
Géologie du Quaternaire /C. Ek/ 7,
place du XX aout
B-4000 Liege
Belgique

4. A víznyelők első multidiszciplináris konferenciája

Ideje: 1984. október 15-17.

Helye: Florida, Orlandó /USA/

A rendező szerv címe: College of Extended Studies, U. of
Central Florida, Orlando, FL, 32816

RENDKIVÜLI KIADVÁNYAKCIÓ

1984. március 1. - május 1.

A Társulat elnöksége - a Társulat régi kiadványainak minél szélesebb körű népszerűsítése érdekében - úgy határozott, hogy egyes kiadványokat 2 hónapon keresztül, korlátozott példányszámban, 50 %-os kedvezménnyel értékesít.

Az akció idején a következő kiadványok kerülnek féláron értékesítésre:

	régi ár /Ft/	új ár /Ft/
Karszt és Barlang 1962/II.	35	18
" 1963/I., II.	35	18
" 1964/I., II.	35	18
" 1965/I., II.	35	18
" 1966/I.	35	18
" 1967/I-II.	35	18
" 1968/I-II.	35	18
" 1969/I., II.	35	18
" 1970/I., II.	35	18
" 1971/I., II.	35	18
" 1972/I-II.	35	18
" 1973/I-II.	35	18
" 1974/I.	35	18
Karszt- és Barlangkutató /Évkönyv/ II-IX.	70	35
Beszámoló 1977	45	23
" 1978	50	25
" 1979	45	23
" 1980	45	23
70 éves a szervezett magyar karszt- és barlangkutató	70	35
Karszthidrológiai Szimpózium I-II.	400	200
Beszámoló a Nemzetközi Hidrológiai Szövetség Karszthidrológiai Bizottságának alakuló üléséről	-	5

M E G J E L E N T I

MKBT Beszámoló 1981. és 1982. évi kötete

Szerkesztette: Dr. Kordos László

A kötetek ára 90, illetve 80 Ft, amelyből a Társulat tagjai részére 50 % kedvezményt biztosítunk.

Mindkét kiadvány kapható a Titkárságon.

x x x

BARLANGBIBLIOGRÁFIAI FIGYELŐ

1983.2.

A tartalomból:

- karszt- és barlangvédelem; barlangkutatói technika; mentésügy; barlangi idegenforgalom; barlangterápia; hidrológia; elméleti karsztológia; dokumentálás - térképezés; regionális statisztikai adatok - rekordlisták; bioszpeleológia - paleontológia - szpeleoklimatológia; barlangi képződmények; expedíciók - kutatási hírek; könyvek - prospektusok - térképek; hazai folyóiratokból

A bibliográfiai feldolgozás a Társulathoz 1983. június 15. és 1983. december között beérkezett 50 szakfolyóirat 118 füzetének több, mint ezer cikkéből, közleményéből válogatott 100 ismertetőt közöl.

Ára: 10 Ft

Kapható a Titkárságon.

x x x

Felhívjuk tagtársaink figyelmét, hogy a Titkárságon korlátozott számban kapható még karbidlámpa.

Ára: 420 Ft

MIESZ - egyesületi használatra !

**Kiadja: Magyar Karszt- és Barlangkutató
Társulat**

**Készült: 900 példányban
84/452 MIESZ Házinyomda, Bp.**

Felelős vezető: Deli Sándor

